

nou z příčin, které zavinily smrtelný úraz Josefa Š-a a jest tedy dána příčinná souvislost mezi jednáním, resp. opomenutím žalovaného a smrtí chlapce Josefa Š-a. Nějakého obecného zmocnění Josefa Š-a k jízdám žalovaným není třeba, aby bylo lze u žalovaného spatřovati zavinění.

Čís. 14926.

I třetí může žalovati o určení práva nebo právního poměru, má-li na jeho bezodkladném zjištění právní zájem.

Právní zájem musí vyžadovati určení práva nebo právního poměru právě proti žalovanému.

Žaloba na určení práva nebo právního poměru jest přípustna pouze, může-li toto určení nabytí materiální právní moci mezi stranami sporu.

(Rozh. ze dne 5. února 1936, Rv I 468/34.)

Žalobci přednesli, že jsou členy představenstva, anebo členy dozorčí rady družstva »S.«, zapsaného společenstva s r. o. a že byli řádně zvoleni na řádných valných hromadách dne 3. února 1931 a 13. února 1932.

Žalovaní byli dle jejich tvrzení zvoleni 8. ledna 1933 na valné hromadě zmatečným způsobem svolané a konané do dozorčí rady a do představenstva uvedeného družstva. Žalobou domáhají se zjištění, že žalovaní nejsou oprávněni konati funkce ze zvolení jim vyplývající a za družstvo jednati. **N i ž š í s o u d y** zamítly žalobu, **o d v o l a c í s o u d** z těchto **d ů v o d ů**: Žaloba, o níž jde, jest zápornou žalobou určovací podle § 228 c. ř. s. a má za předmět určení, že žalovaným nepřísluší práva spojená se členstvím v představenstvu a v dozorčí radě družstva »S.«. Nelze ovšem upříti, že předmětem žaloby určovací nemusí býti určení práva nebo právního poměru právě mezi spornými stranami a že předmět žaloby té může tvořiti i určení práva nebo právního poměru mezi osobami třetími, než ani v tom případě nelze upustiti od požadavku nutkavého právního zájmu žalobců na brzkém určení, který zákon pro žaloby určovací na prvním místě stanoví. Tento právní zájem však žalobcům schází, neboť, i kdyby bylo žalobě jejich vyhověno, nemělo by rozhodnutí to pro ně žádné ceny. Rozhodnutí to by mohlo nabytí pro žalobce význam jen tehdy, kdyby mohlo dopadnouti nepříznivě i proti družstvu »S.«, proti němuž by se jedině mohli žalobci domáhati nápravy. To však není možno, poněvadž uvedené družstvo žalováno není. Nelze proto mluvit o tom, že mají žalobci právní zájem na určení právního poměru, o který v tomto sporu jde, a jmenovitě ne o tom, že by zájem ten byl tak naléhavý, aby odůvodňoval rozhodnutí, jehož se v tomto sporu domáhají a soud procesní proto nepochybil, pakliže zcela bezúčelnou a zbytečnou žalobu zamítl. Poukazují-li žalobci k tomu, že podali žalobu proti žalovaným nikoli snad jako prostí členové družstva »S.«, nýbrž jako dosud oprávnění činovníci, nemůže to na věci ničeho změnit, poněvadž žalují za své osoby a nikoli za jmenované družstvo.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

Důvody :

Předmětem žaloby určovací nemusí býti určení práva nebo právního poměru jsoucího mezi stranami, nýbrž i třetí osoba může žalovati o určení práva, jež jí nepřísluší, nebo právního poměru, v němž není, má-li na jeho bezodkladném zjištění právní zájem (rozh. čís. 10573 Sb. n. s.). Právní zájem musí býti takového rázu, že vyžaduje určení práva nebo právního poměru právě proti tomu, kdo jest v určovacím sporu žalován. Z toho vychází, že žaloba na určení práva nebo právního poměru jest přípustna pouze tehdy, když toto určení může nabýti materiální právní moci mezi stranami sporu. Tohoto předpokladu zde není, ježto o otázce, byli-li žalovaní platně zvoleni za členy představenstva a dozorčí rady družstva »S.«, spol. s r. o. a jsou-li proto oprávněni vykonávati práva s touto funkcí spjatá, může býti definitivně a s účinností pravomoci rozhodnuto pouze ve sporu proti družstvu, k jehož orgánům žalovaní přináležejí. Rozsudkem, vydaným v tomto sporu nebylo by však pravoplatně s účinkem i pro družstvo určeno, že dotýčný právní poměr žalovaných ke zmíněnému družstvu tu není a žádaný výrok by byl proto bezúčelným, kdyby v případném sporu proti družstvu bylo uznáno, že předmětný právní poměr tu je. Neprokázali tudíž žalobci, že mají právě vůči žalovaným právní zájem na bezodkladném zjištění, že předmětný právní poměr mezi žalovanými a zmíněným družstvem tu není. Jest sice pravda, že žalobci by neměli zpravidla právního zájmu na bezodkladném zjištění proti tomu, kdo nepopírá žalobci tvrzené právo nebo právní poměr. Uvádějí-li žalobci, že neměli důvodu žalovati družstvo, ježto toto žalobcům tvrzené právo nikdy neupíralo, přehlíží, že žalovaní neupírali žalobcům právo vlastním jménem, nýbrž vykonávajíce funkce orgánů družstva, takže jejich jednání a úkony jdou na vrub družstva.

Čís. 14927.

Třebas byl pro nedostatek předpokladů § 515 c. ř. s. přípustný s a m o s t a t n ý rekurs do rozhodnutí prvního soudu, jímž nařízena byla oprava formální vady podle §§ 84, 85 c. ř. s., jest do rozhodnutí rekursního soudu o tom dovolací rekurs nepřipustný, má-li postižený možnost svoji stížnost uplatnit v dovolacím řízení.

(Rozh. ze dne 6. února 1936, R I 1462/35.)

Prv ý s o u d uložil žalované podle § 84, 85 c. ř. s., by připojila ještě jedno vyhotovení odvolacího spisu. R e k u r s n í s o u d zrušil toto usnesení. D ů v o d y: Napadené usnesení bylo vydáno prvním soudem až po rozsudku, nemohlo tedy býti napadeno v odvolání (§ 515 c. ř. s.). Protože nebylo vydáno odvolacím soudem, nýbrž prvním soudem, nemohlo by býti napadáno ani v dovolání, ev. stížnosti proti rozhodnutí odvolacího soudu. Jest tudíž samostatná stížnost proti němu